

1

Auringonkukat luovat toivoa Kiovanpuiston betonilaatoissa

Leena-Kaisa Simola, toimittaja

Tampereen Kiovanpuistossa auringonkukat kukkivat ympäri vuoden, sillä ne on ikuis-tettu graafisesta betonista tehtyihin laattoihin. Kiova on Tampereen ystävyyskaupunki ja auringonkukka Ukrainan kansalliskukka. – Puistoa suunniteltaessa emme voineet arvatakaan, kuinka ajankohtaiseksi symboliksi kukat nousevat, maisema-arkkitehti Matti Liski Näkymä Oy:stä toteaa.

Ympäri mennään, yhteen tullaan. Tämän nimisellä ehdotuksella maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä voitti Tampereen kaupungin vuonna 2021 järjestämän ideakilpailun, jolla haettiin erilaisia näkökulmia ja ideoita arvokaan Kalevan keskuspuiston ja Kiovanpuiston kokonaisuuden kehittämiseen ja kunnostukseen.

Kiovanpuistoon tuli suunnitella Sammon koulurakennusten ja päiväkodin yhdistävä jalankulkuväylä.

– Emme halunneet tehdä mitään tavallista käytävää. Ideoimme opinpolun, joka toimii myös opetuksellisena ulkotilana. Puistossa sijaitsevasta ystävyyskaupunkiveistoksesta

tuli yksi osa opinpolkua. Tämä poikkesi muista kilpailuehdotuksista, toteaa suunnittelun projektipäällikkönä ja pääsuunnittelijana toiminut maisema-arkkitehti Matti Liski.

Auringonkukat nostavat päätään

Näkymän kilpailuehdotuksessa opinpolku oli alun perin suunniteltu kauttaaltaan kivetyksi yhtenäisellä pintamateriaalilla.

– Suunnittelun edetessä päätimme kuitenkin Tampereen kaupungin edustajien kanssa, että sovitetaan polun materiaalit 1950–60-lukujen kulttuuriympäristöön, Liski kertoo.

Suunnittelun aikana Venäjä oli aloittanut hyökkäyssodan Ukrainassa.

– Tampereen kaupungilta tuli ohje, että puiston suunnittelussa tulee jotenkin osoittaa tukea ukrainalaisille. Mietimme, miten se voitaisiin toteuttaa siten, että se ei olisi liian silmäänpistävää, maisema-arkkitehti Katri Jussila Näkymästä kertoo.

Opinpolun kivetykseen oli jo valittuna kookkaat, puiston aikakauteen sopivat noin 700×700 mm:n betonilaatat. – Saimme idean

laittaa laatoituksen sekaan graafisesta betonista tehtäviä auringonkukkakuvioiden laattoja. Ei liian provosoivaa, vaan hienovarainen viittaus Ukrainaan, Liski kertoo.

Jussila alkoi miettiä, minkälainen kuva auringonkukasta laattaan sopisi. Kuvan tulisi olla riittävän selkeä, näkyä kaikkiin suuntiin ja vintagehenkinen sopiakseen ympäristöönsä. Jussila kävi läpi koulujen vanhoja kasvikuvas-toja, kunnes löysi etsimänsä.

– Aikoinaan opetuksellisessa käytössä ollut auringonkukan kuva on käytetty 1600-luvun kasviatlaksessa. Alkuperäistä kuvaa rajaamalla saatiin laattaa varten sopiva, mustavalkoinen, graafinen kuva, Jussila kertoo.

– Laattoja suunniteltaessa oli mielenkiintoista seurata, miten auringonkukkien symboliikka sai mediassa yhä enemmän huomiota.

Kävellään kukkapellolla

Liski ja Jussila näyttivät kukkalaatta-piirroksen Tampereen kaupungin kaupunginpuutarhuri Timo Koskelle ja maisema-arkkitehti Anna Levonmaalle, jotka pitivät ideasta ja hyväksyi-

2

vät sen. Laattojen konkreettinen tuotanto alkoi yhteistyöllä painofilmejä valmistavan Graphic Concreten kanssa.

– Yhdessä muokattiin kuvaa ja korostettiin joitain kohtia, jotta kuva toimii laatasta hyvin, Jussila kertoo.

– Tampereen Infran työmaapäällikkö Heikki Saarinen pyysi meiltä tarjouksen ja saimme laatat tehtäväksemme. Säädimme graafisen kalvon koon betonilaattojen vakiokokoon, sovitimme kiviaineksen ja sementin värin sekä suunnitelimme laattaan raudoituksen. Hyväksynnän jälkeen vain tuotantoon ilman mitään haasteita, kertoo puolestaan Ruduksen infratuotteiden projektipäällikkö Eemeli Kaasinen.

Kiovanpuistoon räätälöityjen laattojen valmistuksessa yhdistettiin Ruduksen kahden eri tehtaan valmistustekniikka ja kahden tuoteryhmän, infra- ja maisematuotteiden tietotaito. Laattojen tuotanto sujui suunnitelmien mukaan ja logistiikka työmaan kanssa sovitun aikataulun mukaisesti.

Graafista betonia on totuttu näkemään pystypinnoissa kuten esimerkiksi julkisivuissa ja tukimuureissa. – Meidän pitikin ensin varmistaa, että graafinen betoni toimii pinnoitteena myös vaakatasoon asennettavissa laatoissa. Tämän suhteen ei ollut mitään ongelmia. Laatat kestävät hyvin kävelyn eikä kivetyksen päällä ole tarvetta ajaa koneilla, Jussila kertoo.

Kaikkiaan Kiovanpuistoon asennettiin noin 140 neliötä Ruduksen Iso Betonilaattaa, joista 25 kappaletta on graafista betonia. – Tuotan-

1 Rudus toimitti Kiovanpuistoon kaikkiaan 140 neliötä Iso Betonilaattaa kooltaan 698×680×80 mm. Isokokoisella laataalla haluttiin tuoda puistoon alkuperäistä 50–60-lukujen henkeä.

2 Tampereen Kiovanpuistossa on käytetty graafisen betonin laattoja, joihin on kuvattu Ukrainanan kansalliskukka auringonkukka. Kiova on ollut Tampereen ystävyyskaupunki vuodesta 1954.

3 Betonilaatan painokuvana käytetty auringonkukka on peräisin 1600-luvulta ja julkaistu aikoinaan oppikirjassa. Maisema-arkkitehti Katri Jussila kävi läpi monta kasvikirjaa ennen kuin laattaan täydellisesti sopiva kuva löytyi.

3

Kiovanpuisto

Tampereen kaupunki aloitti Kalevan keskuspuiston ja Kiovanpuiston kunnostamisen vuonna 2022 ja ne kunnostetaan vaiheittain vuosina 2022–2025.

Kiovanpuisto sijaitsee Tampereen uintikeskuksen länsipuolella ja ulottuu lännessä Kaupinkatuun. Uintikeskuksen itäpuolella viheralue jatkuu Kalevan keskuspuistona. Suurin osa Kiovanpuistosta kuuluu Kalevan valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen (RKY), jolla kunnostustoimenpiteet ovat pääosin säilyttäviä.

Puisto on perustettu vuonna 1964, ja se nimettiin Kiovanpuistoksi vuonna 1980 Tampereen ystävyyskaupungin Kiovan mukaan. Puistossa on vuonna 1981 pirkkalankoivuista istutettu ystävyyskaupunkimetsikkö ja ystävyyskaupunkiaiheinen patsas. Pronssisen patsaan nimi on Kiova-Tampere, rengas ystävyyskaupunkiketjussa, ja sen on tehnyt vuonna 1981 Anneli Sipiläinen.

4

toerä oli 40 laattaa, joten kaupungille jäi varastoon varalaattoja, Jussila kertoo.

Valoa kohti

Betonisten auringonkukkien lisäksi Ukraina näkyy Kiovanpuiston elävässä kasvillisuudessaakin.

– Patsaan ympärille suunniteltiin sinikeltainen istutus. Keväällä nousevat ensin sipulikasvit ja koko kesän ajan vihreältä pohjalta nousee sinisiä ja keltaisia perennoja, Liski kertoo.

Ukraina on Euroopan johtavia auringonkukan viljelymaita ja auringonkukka on luontevasti maan kansalliskasvi.

Auringonkukan nimi ei johdu siitä, että se näyttää auringolta, vaan koska itse kukat kääntyvät kohti aurinkoa. Kukan kerrotaan symboloivan elinvoimaisuutta, onnea, älykkyyttä, sadonkorjuuta, mielen laajentamista, itsensä hyväksymistä, iloa ja rakkautta.

– Juuri sitä mekin toivomme opinpolun kaikille käyttäjille – niin koululaisille kuin muillekin kulkijoille, Jussila sanoo.

Listätietoja:

Rudus Oy

Infratuotteet:

Projektipäällikkö Eemeli Kaasinen,

020 447 4382, eemeli.kaasinen(at)rudus.fi

Pihakivet ja maisematuotteet:

Asiakasryhmäpäällikkö Sami Rajamäki,

020 447 4635, sami.rajamaki(at)rudus.fi

Maisema-arkkitehtitoimisto NÄKYMÄ Oy

Maisema-arkkitehti Matti Liski,

040 50 90 334, matti.liski(at)nakyma.com

4 Opinpolku on inspiroiva ulko-oppimisaalue, jonka keskellä on Tampereen ja Kiovan kaupunkien ystävyttä symboloiva patsas.

Kiovanpuiston peruskorjaus ja opinpolku

- Tilaaja: Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön palvelualue, viheralueet
- Pääurakoitsija: Tampereen Infra Oy
- Suunnittelu: Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy
- Valaistussuunnittelu: SitoWise
- Näkymä voitti vuonna 2021 kaupungin järjestämän ideakilpailun Kalevan keskuspuiston ja Kiovanpuiston kehittämisestä ja kunnostuksesta
- Rakennusaika: 2022–2025
- Opinpolku yhdistää Sammon koulut, pituus noin sata metriä
- Polun keskiössä Ystävyyskaupunkiveistos
- Ulko-oppimisen alue eriasteisille koululuokille
- 140 neliötä laatoitettu Ruduksen Iso Betonilaatalla, koko 698×680×80, väri harmaa
- Asennetuista laatoista 25 kpl valmistettu graafisena betonina, kuviona auringonkukka
- Kiovanpuiston rauhallinen tunnelma ja näyttävät istutukset virtaavat uintikeskuksen eteläpuolelta Kalevan keskuspuistoon päättyen Pellervonpuistoon
- Kiovanpuiston ja Kalevan keskuspuiston kustannusarvio yhteensä 3,1 miljoonaa euroa ja kunnostettava pinta-ala 73 300 neliometriä.